

Positionpaper Contant Geld 2009

van de Gezamenlijke Toonbankinstellingen

Detailhandel Nederland

Koninklijke Horeca Nederland

Vereniging Nederlandse Petroleum Industrie

Positionpaper Contant Geld

De Gezamenlijke Toonbankinstellingen¹ streven naar een veilig, betrouwbaar, efficiënt en goedkoop toonbankbetalingsverkeer in Nederland. Belangrijk bij het bevorderen van deze doelen is de afname van contant geld in de samenleving. Contant geld is duur en onveilig, en niet alleen voor toonbankinstellingen, maar ook voor banken en overheid. Contant geld moet elke dag worden geteld, gesorteerd, afgestort, opgehaald, bewaard en beveiligd worden. Contant geld maakt toonbankinstellingen ook aantrekkelijk voor criminelen. Helaas behoren overvallen (2008 +12% naar 881 en in 2009 tot maart + 27%²) tot de dagelijkse praktijk, maar ook vals geld laat al jaren een forse stijging zien (in 2008 +237% ten opzichte van 2006³), toonbankinstellingen moeten fors investeren in detectieapparatuur, cursussen voor medewerkers en beveiliging.

Kosten toonbankbetalingsverkeer 2006	€ 788 miljoen ⁴ (alleen voor toonbankinstellingen)
Aantal PINtransacties 2008	€ 1,75 miljard ⁵
Waarde PINtransacties 2008	€ 75 miljard
Gemiddeld bonbedrag PIN 2008	€ 42,52
Aantal contante transacties 2006	€ 3,85 miljard ⁶ (schatting)
Waarde contante transacties 2006	€ 37 miljard (schatting)
Gemiddeld bonbedrag contant 2006	€ 9,50 (schatting)

Een breed gedragen oplossing bij toonbankinstellingen is het vervangen van contante transacties door pinnen. Pinnen kost vaak net zoveel en is in veel gevallen zelfs al goedkoper dan contant. Gemiddeld is elke extra pintransactie voor toonbankinstellingen die al een betaalautomaat hebben staan een kwart goedkoper dan contant.

De Gezamenlijke Toonbankinstellingen en de Nederlandse banken hebben de handen ineen geslagen en de Stichting Bevorderen Efficiënt Betalen⁷ opgericht. De stichting heeft als doel het bevorderen van efficiënt betaalgedrag. Daarvoor ontplooit en stimuleert de stichting initiatieven die het voor toonbankinstellingen makkelijker en goedkoper moet

maken om te blijven pinnen of om te gaan pinnen. Voorbeelden zijn de campagne 'Klein Bedrag? PINnen mag', www.slimmepinpakketten.nl, www.slimpinverkeer.nl, enzovoort.

Toch zijn er nog branches waar het pinnen van een laag bedrag relatief duurder is dan contant. Denk hierbij aan branches met veel lage bonbedragen en lage marges. Hiervoor moet nu echt een concrete en breed gedragen oplossing komen. De Gezamenlijke Toonbankinstellingen hebben in mei 2009 een akkoord getekend met de Nederlandse banken waarin de banken ondermeer beloven op 1 april 2010 met een oplossing te komen voor lage bonbedragen.

Maatschappelijke kosten contant

De maatschappelijke kosten van contant zijn niet te overzien. Naast de handelingskosten van toonbankinstellingen gaat het beveiligen van winkelpanden, parkeerautomaten, geldautomaten, maar ook kaartjesautomaten tegen criminelen gepaard met zeer hoge kosten. De kosten van een geslaagde overval, of ramkraak zijn nog veel hoger. Het levert vaak langdurige en directe emotionele schade op voor slachtoffers. Ondernemers en medewerkers lopen vaak levenslange trauma's op waardoor zij langdurig afhankelijk zijn van zorg en sociale dienstverlening. Dit zijn vaak verborgen kosten die de maatschappij jaarlijks honderden miljoenen euro's of meer kost die indirect door de belastingbetaler worden opgebracht.

Consumenten

Voor consumenten blijft het handig om op verschillende manieren te kunnen betalen. De Gezamenlijke Toonbankinstellingen hebben als uitgangspunt dat consumenten op één manier altijd gratis moeten kunnen afrekenen aan de toonbank. Maar ook consumenten worden slachtoffer van beroving of van zakkenrollers door het gebruik van contant geld. Dit laatste nam in 2007 met 20% toe ten opzichte van 2006⁸.

Meer pinnen leidt tot lagere prijzen

Een toename van pinnen en het verminderen van contant geld bij toonbankinstellingen leidt tot lagere kosten bij ondernemers en uiteindelijk ook bij consumenten. 1 miljard meer pintransacties ten koste van contant bespaart € 100 miljoen per jaar voor iedereen, en dit is afgezien van de daling van de maatschappelijke kosten. Een totaal contantloze maatschappij waarbij alle transacties via pin of een betaalmiddel voor lage bedragen worden verricht, leidt tot een kostenreductie van 50%. Dit is ruim € 400 miljoen per jaar⁹. Bij winkeliers, horeca en tankstations vindt forse concurrentie plaats tussen de 200.000 ondernemers. Lagere kosten worden zo direct doorgegeven aan de consument door lagere prijzen.

Uitdagingen

Bij het verminderen van het aantal transacties met contant geld bestaan er nog veel open vragen. Iedereen moet in staat zijn om elektronisch af te rekenen. Voor sommige groepen consumenten in de samenleving zoals kinderen, linkshandigen, ouderen, gehandicapten of consumenten zonder bankrekening

of beperkte toegang tot het elektronisch betalingsverkeer moeten op maat oplossingen worden bedacht. De Stichting Bevorderen Efficiënt Betalen zoekt actief naar oplossingen die deze groepen ook in staat stelt om op eenvoudige en toegankelijke wijze elektronisch af te rekenen aan de toonbank. Ook moet het mogelijk worden om consumenten geld terug te geven aan de toonbank, een zogenaamde negatieve pintransactie of retourpinnen.

Daarnaast hebben de Gezamenlijke Toonbankinstellingen en de Nederlandse banken afgesproken de komende jaren het aantal betaalautomaten in Nederland met 15% te verhogen van 235.000 naar 270.000 en middels campagnes en positieve prikkels het aantal pinbetalingen te verhogen van 1,75 miljard naar 2,75 miljard eind 2012¹⁰. Zo wordt het voor winkeliers en consumenten nog gemakkelijker en aantrekkelijker om niet met contant geld af te rekenen, en wordt het in Nederland weer een stuk veiliger.

Voor vragen kunt u contact opnemen met Ilya Bruggeman, secretaris Betalingsverkeer, 070 320 2345 of ilya.bruggeman@dedetailhandel.nl.

Eindnoten:

- 1 Detailhandel Nederland, Koninklijke Horeca Nederland, Vereniging Nederlandse Petroleum Industrie. De VNPI vertegenwoordigt ook BETA, BOVAG en NOVE.
- 2 Overvalcoördinator KLPD
- 3 www.dnb.nl
- 4 Kosten en opbrengsten van het toonbankbetalingsverkeer in kaart gebracht (2006), www.dedetailhandel.nl.
- 5 www.currence.nl
- 6 Kosten en opbrengsten van het toonbankbetalingsverkeer in kaart gebracht (2006), www.dedetailhandel.nl.
- 7 www.efficientbetalen.nl
- 8 Algemeen Dagblad Misdadmeter
- 9 Kosten en opbrengsten van het toonbankbetalingsverkeer in kaart gebracht (2006), www.dedetailhandel.nl.
- 10 Vierjarenplan Stichting Bevorderen Efficiënt Betalen, www.dedetailhandel.nl.

Detailhandel Nederland
Postbus 262
2260 AG Leidschendam
T 070 - 320 23 45
E info@dedetailhandel.nl
www.dedetailhandel.nl

Koninklijke Horeca Nederland
Postbus 566
3440 AN Woerden
T 0348 - 489489
E info@horeca.org
www.horeca.org

**Vereniging Nederlandse
Petroleum Industrie**
Postbus 29764
2502 LT Den Haag
T 033 - 4220080
E info@vnpi.nl
www.vnpi.nl